

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

УДК 31677:004:001:37

INTERNET TECHNOLOGIES AS A FORM OF SCIENTIFIC INTERACTION IN ACADEMIC NETWORK COMMUNITIES IN UKRAINE (THE BEGINNING OF THE 21st CENTURY)

ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФОРМА НАУКОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ В АКАДЕМІЧНИХ МЕРЕЖЕВИХ СПІЛЬНОТАХ В УКРАЇНІ (ПОЧАТОК ХХІ СТ.)

Олександр Беліков

аспірант кафедри педагогіки
вищої школи
E-mail: 888ololo@gmail.com
ORCID 0000-0003-0446-6177
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Oleksandr Bielikov

Postgraduate of the Department of
Pedagogy of Higher School,
E-mail: 888ololo@gmail.com
ORCID 0000-0003-0446-6177
SHEI “Donbas State Pedagogical
University”, Ukraine

ABSTRACT

It is emphasized that the trends of the globalization of science cause the need for young scientists to develop the ability to organize and implement professional communication in such a way that it results in scientific recognition in the world community, the delivery of scientific ideas to society, their promotion and implementation in business projects, and popularization among different segments of the population according to the level of preparedness for perception. It is proven that the real implementation of Internet technologies in scientific activity, organizational work, and interpersonal communication is determined by the extent to which their use becomes a natural need, associated in the mind with the comfort of the conditions of professional activity. This need, due to the ability to work with the resources of the global network, is one of the distinguishing features of a modern scientist. The spread of Internet culture, and its penetration into all spheres of life, requires a detailed study of this phenomenon, as well as an understanding of its role in the process of communicative interaction. With the emergence of the Internet as a new information medium, the World Wide Web was a technology, and then became a method and form of communication. The role of Internet technologies (web servers, hypertexts and sites, e-mail, forums and blogs, chat and ICQ, tele- and video conferences, wiki encyclopedias) in the process of formation of scientific-pedagogical communication skills of specialists in the field of education during the researched period is determined. It is noted that the effectiveness of the use of Internet technologies as a form of scientific interaction in academic network communities in Ukraine (the beginning of the 21st century) has been determined by the following criteria: selected topics (relevance, interest), participants (active and passive), regulations (period of conduct, set dates responses, etc.), Internet technology (accessibility, friendliness, capabilities, etc.), expected results (analysis of results of electronic discourse, publication, and discussion of materials).

Keywords: *Internet technologies, scientific-pedagogical communication, internet, e-mail, Internet conference, ICT.*

Актуальність теми. Динамічний розвиток комп'ютерних та комунікаційних технологій визначив одну з найбільш суттєвих ознак сьогодення: формування інформаційного суспільства, що характеризується глобальними процесами інформатизації всіх галузей суспільного життя, зокрема освітньо-наукової, що спрямовані на її інформатизацію, запровадження системи навчання протягом усього життя та забезпечення доступу до національних і світових інформаційних ресурсів. Одним із пріоритетних напрямів модернізації в цій галузі є впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують перебудову освітньо-наукового складника та сприяють підвищенню її ефективності, інтеграції системи вітчизняної освіти до європейського та світового освітнього простору.

Історично розвиток ІКТ нерозривно пов'язаний зі становленням інформаційних епох, які в сучасному розумінні становлять складне, системне, комплексне явище, що охоплює коло технічних, технологічних, соціально-економічних, соціокультурних та організаційних процесів (Воронкін, Манако, 2014). Еволюція та конвергенція ІКТ є невичерпним джерелом модернізації вищої освіти через упровадження педагогічних інновацій, що знайшло відбиття в цілеспрямованій державній політиці України щодо інформатизації освіти й відображено в низці нормативно-законодавчих документів: Законах України «Про Національну програму інформатизації», «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства України на 2007 – 2015 роки», «Про вищу освіту», Указах Президента України «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій», «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 р.» тощо.

На думку О.Воронкіна, накопичення впродовж досить тривалого часу значного досвіду щодо створення глобального відкритого освітнього та наукового середовища, з одного боку, забезпечує запровадження ІКТ у систему освіти, з іншого – потребує глибокого й усебічного вивчення та аналізу теоретичних аспектів проблеми інформатизації освітньо-наукового середовища, їхнього критичного осмислення для узагальнення та визначення тенденцій розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, на яких були побудовані академічні мережеві спільноти в Україні (Воронкін, 2016).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз історичної, педагогічної, філософської літератури, публікацій у періодиці показав, що наразі науковцями проведено значну кількість досліджень, пов'язаних із застосуванням ІКТ в освітньому середовищі.

Загальним проблемам інформатизації освіти присвячено праці Л. Білоусової, В. Бикова, І. Булах, Я. Вовк, Р. Гуревича, А. Гуржія, Ю. Дорошенка, С. Жданова, Ю. Жука, М. Кадемїї, В. Ключка, А. Манако, Ю. Машбиця, Н. Морзе, Ю. Рамського, С. Ракова, І. Роберт, О. Співаковського, О. Спіріна, М. Шкіля.

Психолого-педагогічні особливості комп'ютеризації та інформатизації навчального процесу у ЗВО розглянуто в студіях О. Адаменко, В. Бикова, Б. Гершунського, М. Жалдака, Т. Коваль, Ю. Машбиця, О. Меньяйленка,

Л. Панченко, Т. Поясок, І. Роберт, С. Семерикова, Н. Тализіної та ін.

Питання дидактики й методики інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання репрезентовано в наукових розвідках О. Андрєєва, В. Бикова, В. Кухаренка, В. Олійника, Є. Полат, О. Самойленка, Ю. Триуса, Б. Шуневича та ін.

Значний інтерес для нашої роботи становлять сучасні дисертації, присвячені окремим аспектам аналізованої проблеми: розвиток комп'ютерної освіти студентів педагогічних коледжів України (О. Майборода), інформатизація освіти як чинник формування інноваційно-інформаційного суспільства в Україні (В. Ткачук), проблеми застосування технічних засобів навчання у вітчизняних періодичних виданнях (О. Крутько); розвиток засобів наукової комунікації як складника педагогічної науки в Україні (середина ХХ століття – початок ХХІ століття) (Н. Хміль), розвиток інформаційно-комунікаційних технологій навчання вищої математики студентів інженерних спеціальностей у США (Н. Кіановська).

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Мета статті полягає в характеристиці інтернет-технологій як форми наукової взаємодії в академічних мережевих спільнотах в Україні (початок ХХІ ст.).

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Поширення культури Інтернету, проникнення її в усі галузі життя потребує докладного вивчення цього феномена, а також розуміння його ролі в процесі комунікативної взаємодії. З появою Інтернету як нового інформаційного середовища глобальна мережа була технологією, а потім стала способом та формою комунікації. На початку 90-их років ХХ ст. Інтернет переходить у масову соціальну галузь, що дає передумови для зміни суспільного устрою, чим і викликана актуальність дослідження нових комунікативних засобів (Білан, 2011).

Відомо, що Інтернет-технології – це технології створення та підтримки різних інформаційних ресурсів у комп'ютерній мережі Інтернет: сайтів, блогів, форумів, чатів, електронних бібліотек та енциклопедій. В основі Інтернету та Інтернет-технологій лежать гіпертексти й сайти, що розміщуються в глобальній мережі Інтернет чи в локальних мережах ЕОМ.

Актуальними в процесі використання в науково-педагогічній комунікації були та є гіпертексти (тексти з гіперпосиланнями на інші гіпертексти, розміщені в Інтернеті чи локальній мережі ЕОМ). Для запису гіпертекстів використано мову розмітки гіпертекстів HTML, що сприймається всіма браузерами на всіх персональних комп'ютерах. Мова HTML є міжнародним стандартом, тому всі гіпертексти єдино сприймаються та єдино відображаються на всіх персональних комп'ютерах в усьому світі. Для підготовки гіпертекстів зазвичай використовують візуальні гіпертекстові редактори, де можна побачити як буде виглядати гіпертекст на ЕОМ і чи можливою є вставка гіперпосилань на сайти в Інтернеті. Одним із найкращих візуальних гіпертекстових редакторів є вільний офісний редактор Writer у вільному офісному пакеті Open Office.

Інтерактивні сайти – це сайти, у яких використовуються інтерактивні гіпертекстові підпрограми, що уможливають вести діалог із користувачами ЕОМ, підключених до мережі ЕОМ. Гіпертекстові підпрограми включаються до гіпертекстів водночас із гіпертекстовими формами й підпрограмами, які

називаються скриптами. Для запису гіпертекстових підпрограм (гіпертекстових скриптів) часто використовують мову JavaScript, що є розширенням мови розмітки гіпертекстів HTML.

Інтернет-технології в науково-педагогічній комунікації – це автоматизоване середовище отримання, обробки, зберігання, передачі та використання знань у вигляді інформації та їх дії на об'єкт, що реалізується в мережі Інтернет, включаючи машинний і людський елементи.

Ми виділяємо Інтернет-технології, які знайшли своє застосування в науковому освітньому середовищі: комп'ютерні навчальні програми (електронні підручники та посібники, тренажери, лабораторні практикуми, тестові системи); навчальні системи на базі мультимедіа-технологій, побудовані на основі використання персональних комп'ютерів, відеотехніки, накопичувачів на оптичних дисках; інтелектуальні й навчальні експертні системи, які використовуються в різних предметних галузях; розподілені бази даних по галузях знань; засоби телекомунікації, що включають електронну пошту, телеконференції, локальні й регіональні мережі зв'язку, мережі обміну даними тощо; електронні бібліотеки, розподілені й централізовані видавничі системи (Беліков, 2021).

У досліджуваній період були можливості застосування Інтернет-технологій із позиції організації науково-педагогічної діяльності. Електронна пошта (e-mail) застосовувалася для оперативної доставки необхідних наукових і науково-методичних матеріалів, а також адміністративної інформації щодо оптимізації освітнього процесу; оперативної доставки виконаних досліджуваних завдань; зворотнього зв'язку між суб'єктами наукової галузі; телеконференції в режимі off-line; обміну управлінською інформацією всередині освітньої установи (наприклад, між науковцями та аспірантами) (Шевченко, 2012, 2015).

Електронна пошта як один із засобів, що обслуговував освітній процес, застосовувалася в більшості освітніх установ, проте сьогодні практично немає курсів, побудованих виключно на основі електронної пошти, бо вона є допоміжним сервісом.

Телеконференції – це електронний зв'язок між двома чи більше людьми на відстані. Можливість природного спілкування один з одним, включаючи не лише діалог „face-to-face”, але й спільну роботу над науковими матеріалами, перегляд графічних матеріалів і різних предметів, що відносяться до теми бесіди, репортажів (зокрема, які передаються безпосередньо під час телеконференцій) – усе це визначало суттєві переваги телеконференцій порівняно з іншими видами Інтернет-контактів.

Дискусійні групи (groups чи newsgroups) телеконференцій є розділами телеконференції, кількість яких наприкінці 90-их нараховувала біля семи тисяч груп, кожна з яких визначала тему обговорення. Більшість наукових конференцій мають сувору ієрархічну структуру, що не завжди просто реалізувати для інших галузей. Групи об'єднані в ієрархії, назва групи складається з імені ієрархії, назви вищої групи й назви групи, між якими ставлять крапку, наприклад, наукова ієрархія – sci, у яку входять загальноматематичні – sci.math, присвячена інтервальним методам у межах чисельного аналізу – sci.math. num-analysis.interval. Серед найбільш відомих великих ієрархій, які мали поширення по всьому світу, можна назвати soc –

політика, громадське життя, comp – комп'ютерна, news – новини Інтернет тощо. Деякі конференції мають статuti, у яких вказано загальні правила ведення дискусії, заохочено тематику, попереджено про прийнятну поведінку тощо. Для того, щоб не повторювати обговорення та питання, що найчастіше ставляться за цією темою, зазвичай раз на місяць роблять розсилку таких питань із відповідями на них (Frequently Asked Questions, FAQ). Телеконференції втратили свою популярність через розвиток вебтехнологій, але більшість групових комунікативних можливостей збережено й перетворено в більш сучасні вебфоруми.

У досліджуваній період наукова взаємодія, групова робота фахівців, неформальні та формальні професійні та наукові контакти все ширше здійснюються через Інтернет-технології, через що формуються академічні Інтернет-спільноти. Розглянемо особливості більш розвиненої групової професійної комунікації та дискурсу в електронному середовищі на прикладах відомих академічних Інтернет-спільнот. Відзначимо, що можливість реалізації такої професійної взаємодії було передбачено ще в 1968 р. керівниками проєкту ARPA Д. Ліклідером (J.C.R. Licklider) і Р.Тейлором (Robert Taylor) (1996).

До найбільш поширених Інтернет-технологій на кшталт комунікації «багато до багатьох», на яких переважно будувалися академічні мережеві спільноти, можна віднести такі: електронні дискусії чи форуми з використанням деякого програмного забезпечення для їх підтримки (телеконференції, списки розсилки, вебфоруми, чати тощо); Інтернет-конференції з можливістю обговорення розміщених у них статей; електронні журнали, які надають експертну інформацію про стан предметної галузі (зворотний зв'язок з автором найчастіше організовано через електронну пошту); електронні бібліотеки як поєднання комунікації фахівців, організацій і технологій. Так, для підготовки міжнародних стандартів, зважаючи на необхідність регулярного проведення процедур обговорення етапів розробки щодо застосування стандартів (IFAN), Міжнародна федерація використала проведення телеконференції, замість традиційних нарад робочих груп.

Вебфоруми розміщувалися на вебсайтах й уможлилювали розміщення введеного у вікно вебформи повідомлення на його сторінці відразу після відправки повідомлення на вебсервер. У разі модельованого (керованого) форуму повідомлення попередньо рецензувалося, після чого розміщувалося чи видалялося за рішенням модератора. Іноді вебфоруми використовувалися для консультування з певної теми, тоді питання через якийсь час доповнювалися відповіддю експерта, посиланням на довідкові матеріали.

Інтернет-конференція – порівняно молода форма наукової комунікації, реалізована на основі вебтехнологій. Є аналогом проведення традиційних конференцій із відповідними етапами: 1) оголошення про проведення конференції через списки розсилки, запрошення на вебсайті конференції тощо; 2) збір тез чи статей, оформлених за певними правилами в будь-якому електронному форматі (здебільшого текстовий, HTML чи pdf); 3) розміщення матеріалів на сайті для вільного доступу в Інтернет, із можливістю обговорення статей (оцінка статті, розміщення, відкриття), зворотним зв'язком через електронні адреси авторів. Матеріали Інтернет-конференції можуть бути опубліковані в паперовому вигляді чи зберігатися лише в електронному форматі,

а також існувати в обох форматах, але в будь-якому випадку мають сенс, якщо передбачені для тривалого зберігання на вебсервері.

Серед відмінних характеристик Інтернет-конференцій можна назвати такі можливості: підключення до участі в будь-який час у межах терміну проведення конференції (зазвичай більше 3-5 днів, як прийнято в традиційних конференціях) чи під час підготовки конференції; доступ до всіх представлених матеріалів в електронній формі як для учасників, так і відвідувачів вебсайту (порталу); навігація та пошук за гіпертекстовою структурою матеріалів.

Електронні бібліотеки (electronic or virtual libraries) також є керованою колекцією інформації в сукупності з відповідними сервісами. У цьому контексті йдеться про електронні бібліотеки (ЕБ), доступні з Інтернету, реалізація яких може бути здійснена на будь-якому придатному апаратному та програмному забезпеченні, що засвідчує процедуру пошуку, вибору, архівування, структуризації інформації. ЕБ включають бібліографічну, реферативну чи повнотекстову оцифровану інформацію, електронну форму замовлення на пошук чи пересилання знайденої інформації (через традиційну чи електронну пошту, здебільшого за плату), іноді покликання на інші Інтернет-ресурси з повнотекстовою інформацією чи на видавництва. Користувачі обслуговуються за аналогією до традиційних бібліотек, але одна з особливостей полягає в тому, користувач отримує доступ не в будівлі бібліотеки, а з власного комп'ютера. До інших особливостей відносять автоматизований пошук й обробку інформації, можливість відновлення ресурсів, доступність 24 години на добу, сім днів на тиждень, 365 днів на рік (формат 24x7x365), поява нових форм подання інформації тощо (Беліков, 2021).

Зазначимо, що ефективність форм професійної науково-педагогічної комунікації визначалася такими критеріями: обрана тематика (актуальність, інтерес), учасники (активні та пасивні), регламент (період проведення, встановлені дати відповіді тощо), Інтернет-технологія (доступність, дружність, можливості тощо), очікуваний результат (аналіз результатів електронного дискурсу, публікація та обговорення матеріалів).

У комунікативній літературі педагогічну та професійну комунікацію розглянуто як специфічну форму спілкування, дискурсу, формування якої ґрунтується на вивченні риторики, теорії та культури мови, соціальної та педагогічної психології, етичних принципів і норм, досліджується з позицій міжособистісної, групової, міжкультурної та технічної комунікації. Період в історії розвитку інформатики характеризується вузьким соціально-технічним підходом до наукової комунікації як сукупності процесів уявлення, передачі й отримання наукової інформації, який у подальшому був розвинений у галузях інформатики.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Реальне впровадження Інтернет-технологій у наукову діяльність, організаційну роботу й міжособистісне спілкування визначено тим, наскільки їх використання стає природною потребою, асоціюється у свідомості з комфортністю умов професійної діяльності. Саме ця потреба, обумовлена вміннями роботи з ресурсами глобальної мережі, є однією з відмінних рис сучасного науковця. До найбільш поширених Інтернет-технологій, на яких переважно будувалися академічні мережеві спільноти, віднесемо такі: електронні дискусії чи форуми з

використанням деякого програмного забезпечення для їх підтримки (телеконференції, списки розсилки, вебфоруми, чати тощо); Інтернет-конференції з можливістю обговорення розміщених у них статей; електронні журнали, які надають експертну інформацію про стан предметної галузі (зворотний зв'язок з автором найчастіше організовано через електронну пошту); електронні бібліотеки як поєднання комунікації фахівців, організацій і технологій.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Беліков, О. (2021). Практика розвитку інтернет-технологій науково-педагогічної комунікації (кінець XX – початок XXI століття). *Social and Human Sciences. Polish-Ukrainian scientific journal*, 03 (31). 30 January URL: <https://issn2391-4164.blogspot.com/p/37.html>

Білан, Н.І. (2011). Інтернет як простір різних видів соціальних комунікацій. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 103(1). 46–50.

Воронкін, О.С. (2016). Тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій навчання студентів вищих навчальних закладів України (друга половина XX – початок XXI століття) (дис... канд. пед. наук) / Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Старобільськ, Україна.

Манако, А.Ф., & Воронкін, О.С. (2014). Комплексний підхід до розгляду процесів еволюцій та конвергенцій ІКТ в освіті. *Інформатика та інформ. технології в навч. закл.* 3(51). 3–9.

Семериков, С.О. (2009). *Фундаменталізація навчання інформатичних дисциплін у вищій школі*: монографія; наук. ред. акад. АПН України М.І.Жалдак. Київ: НПУ ім. М.П.Драгоманова.

Шевченко, В.В. (2012). Інтернет-технології в системі фахової підготовки майбутніх учителів. *Наукові записки Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова*. Київ: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 102. 227–234.

Шевченко, В.В. (2015). Педагогічні умови впровадження Інтернет-технологій в процесі вивчення дисциплін інформатичного циклу. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова*: збірник наукових праць. Київ: Вид-во НПУ ім.М.П.Драгоманова, 51. 317–323.

Rheingold, H. (1996). *The virtual Community. Making Connections. Reading in Relational Communication* (ed. By K.M.Galvin and P.Cooper), Roxbury Publishing Company.

REFERENCES

Bielikov, O. (2021). Praktyka rozvytku internet-tekhnohii naukovo-pedahohichnoi komunikatsii (kinetsXX – pochatokXXI stolittia) [Practice of the development of Internet technologies of scientific and pedagogical communication (the end of the 20th – the beginning of the 21st century)]. *Social and Human Sciences. Polish-Ukrainian scientific journal*, 03 (31). 30 January, 2021.URL: <https://issn2391-4164.blogspot.com/p/37.html> [in Ukrainian].

Bilan, N. I. (2011). Internet yak prostir riznykh vydiv sotsialnykh komunikatsii [Internet as a space of various types of social communications]. *Aktualni problem mizhnarodnykh vidnosyn*, 103(1), 46–50 [in Ukrainian].

Voronkin, O. S. (2016). Tendentsii rozvytku informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii navchannia studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv Ukrainy (druga polovyna XX – pochatok XXI stolittia) [Trends in the development of information and communication technologies for teaching students of higher educational institutions of Ukraine (the second half of the 20th – the beginning of the 21st century)]. *Candidate's thesis*. Derzhavnyi zaklad «Luhanskyi natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka». Starobilsk [in Ukrainian].

Manak, A. F., & Voronkin, O. S. (2014). Kompleksnyi pidkhid do rozghliadu protsesiv evoliutsii ta konverhentsii IKT v osviti [Comprehensive approach to considering the processes of ICT evolution and convergences in education]. *Informatyka ta inform. tekhnolohii v navch. zakl.*, 3(51), 3–9 [in Ukrainian].

Semerikov, S. O. (2009). *Fundamentalizatsiia navchannia informatychnykh dystsyplin u vyshchii shkoli: monohrafiia; nauk. red. akad.* [Fundamentalization of the teaching of informatics disciplines in high school: monograph]. M. I. Zhaldak (Ed.). Kyiv: NPU im. M. P. Drahomanova [in Ukrainian].

Shevchenko, V. V. (2012). Internet-tekhnolohii v systemi fakhovoi pidhotovky maibutnykh uchyteliv [Internet technologies in the system of professional training of future teachers]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. M. P. Drahomanova, ser.: Pedahohichni ta istorychni nauky*, 102, 227–234. Kyiv: Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova [in Ukrainian].

Shevchenko, V. V. (2015). Pedahohichni umovy vprovadzhennia Internet-tekhnolohii v protsesi vyvchennia dystsyplin informatychnoho syklu [Pedagogical conditions for the introduction of Internet technologies in the process of studying the disciplines of the informatics cycle]. *Naukovi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova: zbirnyk naukovykh prats, Serii 5: Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*, 51, 317–323. Kyiv: Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova [in Ukrainian].

Rheingold, H. (1996). *The Virtual Community. Making Connections. Reading in Relational Communication*. K.M. Galvin and P. Cooper (Eds.). Roxbury Publishing Company.

АНОТАЦІЯ.

Акцентовано, що тенденції глобалізації науки спричиняють необхідність формування в молодих науковців уміння організовувати й реалізовувати професійну комунікацію так, щоб її наслідком ставало наукове визнання у світовій спільноті, донесення до суспільства наукових ідей, їх просування й реалізація в бізнес-проектах, популяризація серед різних верств населення за рівнем підготовленості до сприйняття. Доведено, що реальне впровадження Інтернет-технологій у наукову діяльність, організаційну роботу й міжособистісне спілкування визначається тим, наскільки їх використання стає природною потребою, асоціюється у свідомості з комфортністю умов професійної діяльності. Саме ця потреба, обумовлена вміннями роботи з ресурсами глобальної мережі, є однією з відмінних рис сучасного науковця. Поширення культури Інтернету, проникнення її в усі галузі життя потребує докладного вивчення цього феномену, а також розуміння його ролі в процесі комунікативної взаємодії. З появою Інтернету як нового інформаційного середовища глобальна мережа, будучи технологією, стала способом та формою

комунікації. Визначено роль Інтернет-технологій (вебсервери, гіпертексти й сайти, електронна пошта, форуми та блоги, чат і ICQ, теле-та відеоконференції, вікі-енциклопедії) у процесі формування навичок науково-педагогічної комунікації фахівців освітньої галузі в досліджуваний період. Зазначено, що ефективність використання Інтернет-технологій як форми наукової взаємодії в академічних мережевих спільнотах в Україні (початок XXI ст.) визначалася такими критеріями: обрана тематика (актуальність, інтерес), учасники (активні та пасивні), регламент (період проведення, встановлені дати відповіді тощо), Інтернет-технологія (доступність, дружність, можливості тощо), очікуваний результат (аналіз результатів електронного дискурсу, публікація та обговорення матеріалів).

Ключові слова: Інтернет-технології, науково-педагогічна комунікація, Інтернет, електронна пошта, Інтернет-конференція, ІКТ.

УДК 75.071.5(477)"1900/1950"

PROGRESSIVE OPINIONS OF ARTISTS-EDUCATORS OF THE FIRST HALF OF THE 20TH CENTURY REGARDING METHODOLOGICAL ASPECTS OF CREATIVE SEARCHES OF WORKING WITH NATURE

ПРОГРЕСИВНІ ДУМКИ ХУДОЖНИКІВ-ПЕДАГОГІВ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ ЩОДО МЕТОДИЧНИХ АСПЕКТІВ ТВОРЧИХ ПОШУКІВ РОБОТИ ІЗ НАТУРОЮ

Ольга Большаніна

аспірантка кафедри педагогіки,
E-mail: olga.bolshanina@kdpu.edu.ua
ORCID 0000-0002-9000-4982
Криворізький державний Кгуууі
педагогічнийуніверситет, Україна

Olga Bolshanina

graduate student of the Department of Pedagogy,
E-mail: olga.bolshanina@kdpu.edu.ua
ORCID 0000-0002-9000-4982
Rih State Pedagogical
University, Ukraine

ABSTRACT

The article presents a general description of the effectiveness of work from nature in the educational system of fine arts. It is about the historical contexts and the conditions under which art and art education existed in the first half of the 20th century on the territory of Ukraine. The main methodical approach in the study of visual literacy is highlighted - drawing from nature. In addition, the conversation is about the conceptual ideas of the masters of the given period regarding their own searches, attempts to develop ways of performing a work based on a natural image. The thoughts and practices of one of the first female founders of the M. Raevska-Ivanova art school are revealed. The scientific achievements of the artist-pedagogue V. Kasiyan, as well as his clear and structured advice regarding the creation of a creative composition by the acquirer, were analyzed. V. Palmov's thoughts on color and its primacy in creating a pictorial image are described. Considers the turning point in the master's life and new tendencies in search sheets with perspectives of color. The pedagogical ideas and principles of the art school of the master O. Novakivskiyi were studied, and the life and creative pursuits of the teacher